

– Onkur hefur sagt mér, at Polarfröst í Vági er tað virkið, sum kastar mest av sær til Fiskavirking, hóast tað stendur stilt. Um so er, skal Fiskavirking lata tað verða. Men fyri Suðuroyingar er hetta ongin framtíð, segði Bogi Mortensen

– Tvs, at er fiskaloysi eina tíð, hendir ongin ólukkka fyri tað. Bátarnir fara ikki á húsagang, ella verða seldir úr oynni. Teir verða bara lagdir til betri tíðir verða aftur. Og útróðarmenninir fáa sær okkurt annað at gera fyrbils.

– Framtíðin hjá hesum bátum er tiskil treytað av, hvussu nógv er at fáa av toski og hýsu. Og hóast ringar tíðir eru, hvørur vinnan ikki.

Krevur tíð og pening

Bogi Mortensen sigur, at partrolarnir eru gamlir og eiga at verða skiftir út.

– Hetta kundi verið gjørt í sambandi við tær stuðulskipanir, sum Føroya Landsstýrið setir í verk.

– Hugsast kundi, at allir fyra trolarnir verða seldir, og tveir nýggir keyptir í staðin.

– Hesir fyra kundu havt fiskirættindini hjá øllum fyra, og sostatt kundu teir økt innøkumøguleikarnar.

– Eisini høvdu hesi skipini verið effektivari við tað, at tey kundu fiska alla tíðina afturimóti trolarunum, sum nú eru, ið javnan liggja inni til umvælingar.

– A teimum báðum nýggju hevði borið til at hava eina skipan við trimm manningum, so henda loysnin hevði ikki kostað nakað serligt av arbeidsplassum.

– Hinvegin heldur Bogi Mortensen, at garnaskipini, og línaskipini hava helst ein framtíð í sjálvum sær.

– Tey eru bilig í rakstri tí restskuldin er lítul. Fiskurin tey fiska, gongur í góðum prisi. So grundarlag skuldi verið fyri framhaldandi rakstri.

– Um garnaveiðina kann sigast, at royndir verða gjørdar at skera og roykja svartkalva umborð.

– Hetta krevur tíð, og ikki minst pening at fáa nakað burtúr, men eydnast royndirnar, eru bjartar vónir fyri eini nýggjari vinnu hjá garnabátunum.

– Samanumtikið segði Bogi Mortensen, at tað er sera tydingarmikið at varðveita flotan, sum er.

– Hetta serliga fyrir at hava eina vinnu á landi.

– Tað er eisini tydingarmikið at hava ein so fjølbroyttan flota sum gjørligt, segði hann.

Inntøkan minkar

A landi eigur Fiskavirking tey bæði stóru virkini, umframt roykivirkið í Porkeri.

– Rundanum tey eru so nøkur smá virki afturat bæði á Tvøroyri, í Hvalba, Sumba og ikki minst í Vági.

– A flakavirkinum á Tvøroyri verður mest virkaður kongafiskur og svartkalvi, sum virkið fær frá lemmatrolarunum og garnabátunum.

– Lagnan hjá hesum virki stendur og fellur við, hvussu verður vordið við lemmatrolarunum, og partvís eisini garnabátunum.

– Og, sum eg nevndi, kann tað henda, at ein bygnadarbroyting er á veg í hesum partinum av flotanum sum ger, at minni fiskur verður avreiddur.

– Eisini siga fiskifrøðingarnir, at stovrnarir av kongafiski og svartkalva eru veikir og ICES mælir til at fiskiskapurin eftir svartkalva verður skerður 70%.

– Mælt verður eisini til, at fiskiskapurin eftir kongafiski verður skerður.

– Tí er væl hugsandi, at tilgongdin av hesum báðum fiskasløgum verður minni í komandi tíðum.

– Hetta fer so aftur at føra við sær, at útbøðið minkar, og sostatt, at kappingin harðnar. Tað er jú blivið soleiðis, at frá at verða einaríðandi á kongafiskaøkinum, hevur Suðuroyggin fingið kapping frá øðrum partum í Føroyum, og partvís eisini frá virkjum uttanlands.

– Bogi Mortensen sigur, at tí kann tað væntast, at vinningurin fyrir hvørt kilo fer at lækka.

– Og tað er heilt greitt, at stór virki fara ikki at standa seg, minkar vinningurin fyrir hvørt kilo, samstundis sum rávørn eisini minkar.

– Tí verður neyðugt at ganga nýggjar leiðir, um ætlanin er at varðveita tey

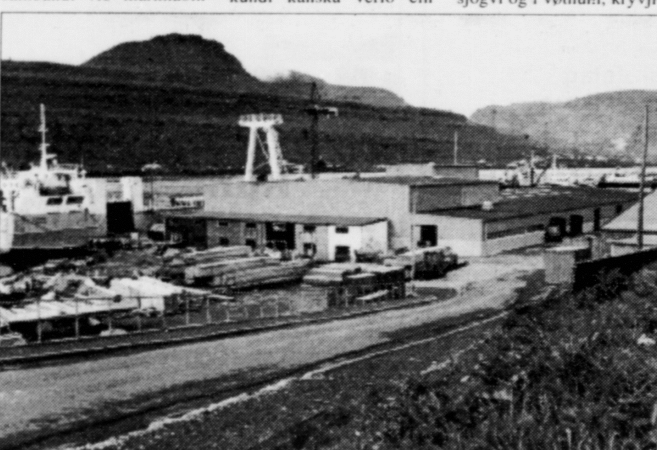
arbeidsplass, sum eru í hesi vinnu.

– Tað ber ikki at bera til at virka kongafiskin meiri, tí tann framleiðslan, sum nú er av feskum fløkum, er ein vøra til forbrúkaran.

– Tó kundu verið roynt at fingið fløkini at hildið sær betri, t.d. við at pakka tey í pakka við serligari luft í.

– Á henda hátt kundu vit stýrt tilgongdini til marknaðin neyvari, enn í dag, og tað hevði verið eitt framtig, tí nú verður so at siga alt „bumbað“ á marknaðin mánaðag og týsdag.

– Men í hesum sambandi verður neyðugt við betri sambandi við marknaðin

við fleiri avskipingum um vikuna, segði Bogi Mortensen.

– Hann helt, at ein onnur gongd leið er at fáa fisk aðrastaðni frá tí virkingar.

– Hann hugsar serliga um at fáa fisk úr Íslandi.

– Hvørja viku leggja farmaskip at í Føroyum á veg niður á meginlandið við nógvum tonsum av heilum, feskum kongafiski í lastini.

– Tað átti at borið til at fingið hesa rávørna upp í Føroyum, skorið hana og flutt fisku fløkini aftur.

– Bogi Mortensen heldur, at eisini svartkalvan er neyðugt at virka meiri.

– Hann átti í størri mun at verið flakadur og seldur

ísaður ella frystur. Eisini kundi meiri verið gjørt við at roykt hann. Møguleikin er í hvussu so tí lstaðar við tað, at vælutið virki er í oynni. Og eigarin er tann samur, nevniliga Føroya Fiskavirking.

Ongin framtíð

Bogi Mortensen nam eisini við flakavirkið í Vági, sum í løtuni bara verður brúkt til frystigoyslu og til at gera ís til skip og virki.

– Onkur hevur sagt, at hetta er tað virkið hjá Fiskavirking, sum kastar mest av sær.

– Er hetta so, eigur Fiskavirking at halda fram við hesum virksemi.

– Hinvegin er ongin framtíð í hesum fyri fiskivinnuna í Suðuroy.

– Virkið í Vági er sum øllum kunnugt eitt stórt virkið við nógvari orku á øllum økjum.

– Tað er kanska ongin meining í at virka sanna slag fisk har, sum verður virkaður á øðrum virkjum hjá Fiskavirking - uttan so, at framleiðslan er biligari enn aðrastaðni.

– Men tað kundi kanska verið farið undir at fryst og virka uppsjóvarfisk á virkinum í Vági.

– Bogi Mortensen heldur, at hetta hevði ikki ávirkað hini virkini í oynni, men hinvegin kundi ein nýggj vinna, við nógvum arbeidsplassum, verið sett á stovn.

So var betri at selt....

– Hann segði, at tá ið Fiskavirking keypti bæði virkini í oynni, helt hann, at tað kundi kanska verið ein

Feskan fisk og saltfisk.

– Hvussu framtíðin verður hjá teimum er ilt at siga. Kappingin um fiskin er hørð, serliga frá virkjum, og útflytarum norðanfjórðs.

– Bogi Mortensen segði, at ein partur av fiskinum, sum verður avreiddur í Suðuroynni, verður keyptur av oynni aftur og fluttur norðurum.

– Og nú hava suðuroyartingmenn, púra samdir, fingið tingið at samtykkja og seta í verk stuðul fyrir at flyta fisk til og úr Suðuroynni.

– Ivaleyst hevur meiningin verður góð, tí ætlanin hevur sjálvandi verið at fingið størri lut í tí fiski, sum verður avreiddur norðanfjórðs.

– Men eg frykti nú fyrir, at hesin stuðningur heldur fer at økja um flutningin av fiski úr Suðuroynni enn at økja um flutningin av fiski til oynna.

– Bogi Mortensen heldur, at skal virkjum verða liv lagað, mugu tey í størri mun samstarva, bæði um at keypa fisk, flyta fisk og selja fisk.

– Eisini kundi verið roynt at virka eitt nú saltfiskin meiri við at skera hann sundur og pakka hann í minni pakkar. Hetta verður gjørt aðrastaðni, so hví ikki eisini í Suðuroynni.

Standa eftir við øllum liðum

– Sum alla aðrastaðni í Føroyum, gjørdi suðuroyingar eisini fløgur í alivinnuna.

– Hetta var í øllum liðum, bæði smoltstøðir, aling á sjógvi og í vøtnum, kryvji-

henda samskipan hevur eisini verið lodrætt niður til kryvjivirkið.

– Tað er onki at ivast í, at alingin er komin fyrir at verða, og at hon verður ein týðandi tættur í føroyska búskapinum framyvir.

– Eisini hevur vinnan havt fíggarliga framgongd seinastu ári.

– Útlið eru fyrir, at alingin kann vinda uppá seg, serliga nú loft bæði er sett á alingina og útflytningin hjá norsku alivinnuni.

– Vindur alivinnan uppá seg, gevur tað fleiri arbeidsplass, bæði í sjálvari alingini og á kryvjivirkjunum. Tó krevur hetta, at vinnan fær umstøður at mennast og pengar eru til fløgur og likviditet.

– Men Bogi heldur, at umframt at gera meiri burtúr sjálvari vinnuni, má miðast eftir at alifiskurin verður meiri virkaður í oynni, enn hann verður.

– Serliga hugsar hann um at skera fiskin sundur og pakka hann í smáar pakkar at selja frystan og feskan.

– Umframt at virðisøkingin er stór, gevur hetta nógv arbeidsplass.

– Men eisini hetta krevur fløgur. Og tað er ikki sannlíkt, at vinnan megnar bæði at gera fløgur í sjálva alingina og í meirvirkingina í senn.

– Tað vil siga, at tað verður neyðugt at radfesta fløgurnar.

– Sjálvur helt hann, at tað er skilabetri, og biligari fyrst at gera fløgur í sjálva alingina og at gera fløgur í meirvirkingina seinni.

– Hann segði, at ein annar tættur í meirvirkingini er roykingin. A hesum øki eru fløgur gjørdar og útbúnaður er tókur.

– Tað er ikki so lítið gjørt við royking seinastu ári. Men arbeiddi er tíðaravmarkað og tí hevði verið ynskilig at hækkað marknaðarpartin á hesum øki, soleiðis at framleiðslan, og arbeiddi, kann verða støðugar í hesi vinnu.

– Bogi Mortensen sigur, at ein góður spurningur í sambandi við alivinnuna er: Hvussu skal hon verða skipað framyvir?

– Kanska hevði tað frægesta verið at samskipað hana heilt tann lodrætt vegin. Hetta hevði gjørt, at tað hevði borið til at stýrt teimum einstøku liðunum í alivinnuni neyvari.

– Hetta kann hugsast at bliva ein treyt, um farast skal undir at gera lidnar vørur í stóran mun, antin tað so verður fesk ella roykt, tí tað hevði ført til, at levering bleiv tryggari, marknaðarføringin miðvísari og vinningurin størri.

Fleiri bein at standa á

– Hetta var tað, Bogi Mortensen hevði at siga um fiskivinnuna hjá suðuroyingum. Í blaðnum í morgin nevni hann m.a., at góðir móguleikar skuldi verið fyrir eini oljuhavn í Suðuroy, og at ynskilig hevði verið um smádnáðurin og tenastuvinnan á landi fingi fleiri bein at standa á.

virki og roykivirkið

– Eftir nógvar reimingar standa vit tibatir eftir við øllum liðum í alivinnuni við tað, at her eru bæði smoltstøð, aling, sláturvirki og kryvjivirki og roykivirki.

– Í sjálvari alingini er ein fullkomin, vatnrætt samskipan farin fram, men

Óviss framtíð

– Tey smærri virkini í Suðuroy fáast fyrir tað mesta við